

Näistä syistä Suomi kaatuu

Avaus: Ajatuspaja Liberan

tutkimusjohtaja Elina Lepomäki

esittää viisi väitettä, miksi Suomi kaatuu, ellei mitään tehdä. Herättely:

Asiantuntijat käyvät tänään Suomi-Areenassa tiukan keskustelun siitä, minne Suomi on menossa.

Saara Tunturi, teksti | Pasi Juhola, grafiikka

1 Julkinen sektori on pöhöttynyt.

”Julkisten menojen osuus bruttokansantuotteesta oli 40,2 prosenttia vuonna 1980. Vuonna 2000 se oli 48,3 prosenttia, kun taas vuonna 2012 jo peräti 56,0 prosenttia. Vuodesta 1950 lukien julkisen sektorin työpaikkojen määrä on nelinkertaistunut. Yksityisen sektorin työpaikkoja on Suomessa vähemmän kuin vuonna 1950, vaikka väestön määrä on kasvanut 1,4 miljoonalla.”

2 Suora ja epäsuora sääntely vähentää hyvinvointia.

”Suomen markkina on pieni, eikä ole kestävä, että valtiovalta supistaa sitä omilla toimillaan entisestään. Julkinen sektori syrjäyttää sääntelyllä sekä pelkällä vahvalla olemassaolollaan monelta toimialalta mahdollisuuksia. Viime aikoina julkisuudessa ollut Onnibus-kiista on tästä hyvä esimerkki. Monopoleista kärsii lopulta aina kuluttaja.”

3 Suomalaisten ostovoima on heikkoa.

”Suomalaisten ostovoima on länsimaiden hännänhuippua, erityisesti koulutustaso huomioiden. Suomalaisten ostovoimaa supistaa korkea verotus, joka vähentää käytettävissä olevia tuloja ja nostaa palveluiden hintaa, sekä kilpailun puute: monella toimialalla valtio on ainoa tai määräävä palveluntarjoaja. Osaamisen hankkimisen ja työn tekemisen pitäisi aina kannattaa.”

4 Julkinen velka on kasvanut viidessä vuodessa yli 50 prosenttia.

”Suomen julkinen sektori on velkaantunut huimasti viime vuosina, eikä loppua näy. Syömävelka ei ole sivistysvaltion merkki. Mitä suuremmaksi velkamme kasvaa, sitä enemmän saatamme itseämme muiden armoille. Toisaalta, jokainen velkaeuro lisää jo ennestään erityisesti nuorten taakkaa, jotka ovat nykyisen hyvinvointivaltion maksuvastuussa. Nyt pitäisi ryhtyä toimiin, ettei suomalaisille jää mustapekkaa käteen.”

5 Heikosta taloudesta kärsivät aina eniten köyhät.

”Suomessa saa isänmaanpetturin leiman, kun ottaa hyvinvointivaltion kriittiseen syyniin.

Todistustaakan pitäisi kuitenkin olla nykymenon säilyttäjillä, niillä, jotka haluavat vahvistaa julkisen sektorin roolia lisäämällä menoja tai sääntelyä. Rahat eivät riitä nytkään eikä työpaikkoja synny. Miten sama resepti toimisi jatkossa? Jos tavoitteena on, että olemme kaikki kymmenen vuoden sisään valtiolla töissä, niin olisi reilua kertoa se avoimesti. Ylisuuri julkinen sektori heikentää nimenomaan köyhien ja turvattomien asemaa. Rikkaat ja koulutetut pärjäävät lopulta aina; jos ei muuta, muuttamalla pois.”

Menovinkki

Asiantuntijat Areenassa. Suomi-uudistus työpaja: Mistä Suomen tulevaisuus on tehty? - keskustelu kello 15.45–17 Ison Karhun kauppakeskuksessa Porissa. Suomi-Areenan koko ohjelma: Suomiareena.fi

---

Tästä syystä

Suomi ei kaadu

1 Suomessa on vahva kunnioitus sopimuksia kohtaan ja perinne siitä, että mikä luvataan se myös pitää. Riippumaton ja vahva oikeuslaitos takaa ihmisille saman-kaltaiset ja ennustettavat pelisäännöt.

2 Suomi on pärjännyt sodan jälkeisinä vuosina erinomaisesti – ei niinkään hyvinvointivaltion vuoksi, vaan siitä huolimatta. Se kertoo vahvasta selkärangasta.

3 Julkisen sektorin vahvuutta on helppo alkaa purkaa Ruotsin mallin mukaan avaamalla monopolialoja kilpailulle: se lisää nopeasti työpaikkoja, yritteliäisyyttä ja kuluttajien mahdollisuuksia. Myös julkisen sektorin sisällä pitäisi sallia kilpailu: kuntien lakisääteisiä tehtäviä olisi supistettava, jotta kunnilla olisi kannustin tarjota asukkaille laadukkaita palveluita ja saattaa rahoitus kuntoon.

Kuka?

Elina Lepomäki

Ajatuspaja Liberan

tutkimusjohtaja Elina Lepomäki (s.1981) on diplomi-insinööri ja kauppatieteiden maisteri. Opiskellut myös sovellettua matematiikkaa ja systeemianalyysiä.

Työskennellyt rahoitus-alalla Pohjoismaissa ja Lontoossa sekä muun muassa suomalaisten kasvuyritysten enkeli-sijoittajana.

Libera on sitoutumaton ja itsenäinen ajatuspaja, joka edistää yksilönvapautta, vapaata yrittäjyyttä, vapaita markkinoita ja vapaata yhteiskuntaa.

Liberan hallitukseen kuuluvat muun muassa Björn Wahlroos ja Anne Berner.